

Міністерство культури України
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової
Тайшанський університет
Інститут культурології НАМУ

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
В КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ
УКРАЇНИ
XXI СТОЛІТТЯ

*Матеріали
Міжнародної науково-творчої
конференції*

Київ - Одеса
2015

слід зауважити, що «ціннісна еволюція» А. Білошицького «рухалась» протягом останніх років його життя у бік пессимізму. Безумовно, таке ставлення до дійсності було спровоковане, з одного боку, особистою невлаштованістю, а з іншого – насамперед усвідомленням кризового стану культури, підтвердження чому бачимо у щоденнику митця. Ось, наприклад, запис, зроблений восени 1990 р.: «Багато слів і мало справжнього діла. Профанація і кон'юнктур... Багато істерики і крику. ... Не вірю я в любов до рідної землі, яку люблять так. Справжню любов до Бога, до рідної землі, до матері, до коханої жінки носять в серці, про неї не кричать...» [2, 26].

Отже, світогляд, що представляє собою систему ідей композитора, вираз його поглядів на світ у цілому і на взаємовідношення світу і людини, лежить в основі його онтологічних, гносеологічних, антологічних, герменевтических побудов. Сам спосіб мислити світ тим чи іншим чином є, за слівним висловом Л. Баткіна, стрижнем світовідношення, тим, що людина (в даному випадку А. Білошицький) свідчить не про себе, але собою.

Використані джерела

1. Баєва Л. В. Ценности изменившего мира: экзистенциальная аксиология истории : монография / Л. В. Баєва. – Астрахань : Издательство АГУ, 2004. – 277 с.
2. Белошицкий А. Читая Библию (из дневника) / Анатолий Белошицкий // Свята до музики любов. – Житомир : Полісся, 2007. – С. 19–27.
3. Белошицкий А. Стихами думать хочется... / Анатолий Белошицкий // Свята до музики любов. – Житомир : Полісся, 2007. – С. 28–37.
4. Борисова С. В., Литвинов О. М. Творчість композитора Анатолія Білошицького: проблеми інтерпретації (спроба феноменологічно-естетичного підходу в педагогічній шляхтині) / С. В. Борисова, О. М. Литвинов // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://book.net/index.php?bid=8266&chapter=1&p=achapter>

Бойко Ірина Миколаївна

МАЙСТЕР-КЛАС ЯК ФОРМА МІЖКУЛЬТУРНИХ ВІДНОСИН У СУЧASNІЙ СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ АКАДЕMІЧНИХ СПІВАКІВ

Майстер-клас є однією з сучасних поширених форм навчання, де можна ознайомитись з концептуально новими ідеями, нестандартними підходами до вирішення завдань, авторськими методиками та прийомами роботи. У сфері професійної підготовки музикантів майстер-класи займають особливе місце, тому що у виконавському мистецтві велике значення має сама постать митця. Можливість ознайомлення з власним досвідом майстра – видатного співака, або

досвідченого викладача – завжди викликає інтерес у колі професіоналів. Майстер-клас стає значною подією у мистецькому житті.

Тривалий час досвід підготовки співаків-солістів передавався тільки від майстра учню. Вокальні школи видатних співаків розробляли власні секрети та ретельно їх оберігали. Як одна з форм навчання співу майстер-клас почав поширюватись у ХХ ст. Намагаючись підвищити ефективність навчання, видатні викладачі шукали нові шляхи і стали вводити в практику заняття не тільки в системі «викладач – учень», а також індивідуальну роботу зі студентом у присутності всього вокального класу. Таку форму навчання в Київській консерваторії ввела О. Муравйова. На її уроках одночасно були присутні 20–25 студентів. Це надавало їм можливість учитися на чужих помилках, розвивало вокальний слух та професійні якості. Поступово майстер-класи стали самостійною, відкритою для всіх формою лекції з демонстрацією роботи з учнями шляхом прямого і коментованого показу дій.

Вітчизняне вокально-виконавське мистецтво розвивалося у постійній взаємодії з музичною культурою європейських країн, збагачувалось кращими досягненнями італійської, німецької, французької вокальних шкіл. Сучасні євроінтеграційні процеси сприяли активізації міжнародних контактів, у тому числі в сфері освіти та культури. За останні п'ять років у вищих музичних навчальних закладах України провели майстер-класи видатні вокалісти з різних країн світу – М. Беллом та К. Радкліф (Великобританія), Р. Мартін та У. Шонгальс (Німеччина), Е. Артиш (Польща), М. Кінзі (США), М. Рейнерс (Бельгія), Л. Серра (Італія), Д. Хворостовський (Росія – Великобританія). Також на майстер-класах своїм досвідом ділилися українські співаки, які успішно працюють на кращих сценах світу – А. Кочерга, Л. Монастирська, А. Гусев.

Відвідувачі мали можливість запропонувати для обговорення власні творчі проблеми. Серед питань, на які зверталась увага – особливості інтерпретації вокальних творів та музичного мислення, поради щодо вибору репертуару, традиції та сучасні тенденції розвитку національних вокальних шкіл, методи постановки голосу та подолання технічних труднощів, культура співацького звука.

Значний обсяг як навчального, так і виконавського репертуару співаків складають твори зарубіжних композиторів. За традицією вони виконуються мовою оригіналу. Тому вокалістам необхідно опанувати артикуляційними та орфопічними особливостями іноземних мов у співі. Серед найбільш складних художніх завдань вокального мистецтва є оволодіння стильовою специфікою виконання як в оперному, так і в

камерному жанрах. Безпосереднє спілкування на майстер-класах з представниками різних вокальних культур, які володіють характерними якостями своєї національної школи, надає вітчизняним співакам практичну можливість вивчати манеру, традиції виконання музики зарубіжних композиторів, мову та виправляти власні стильові недоліки.

З поширенням сучасних засобів масової комунікації, особливо інтернету, майстер-клас використовується як одна з форм міжнародного дистанційного навчання. На відміну від України, де співаки отримують освіту переважно в спеціалізованих навчальних закладах, у західноєвропейських країнах широко розповсюджена практика приватного навчання. В умовах існуючої між викладачами конкуренції, відеозаписи майстер-класів стають не тільки засобом передання досвіду, а й реклами.

За допомогою мережі інтернет можна віртуально відвідувати майстер-класи, в тому числі таких всесвітньовідомих співаків, як М. Кабальє, Дж. Сазерленд, М. Хорн, П. Домінго та ін.

Майстер-клас є сучасною, прогресивною та перспективною формою навчання. Безпосереднє спілкування з майстрами співу, які презентують різні національні вокальні школи, надає уявлення про сучасний стан вокально-виконавського мистецтва зарубіжних країн, сприяє вдосконаленню індивідуальної виконавської майстерності вокалістів та збагаченню української вокальної культури.

Використані джерела

1. Евтушенко Д. Выдающийся педагог-вокалист (воспоминания о Е. А. Муравьёвой) / Д. Г. Евтушенко // Вопросы вокальной педагогики. – М.: Музика, 1967. – Вып. 3. – С. 134 – 145.
2. Кияновська Л. Львівська вокальна школа та її міжнародні зв'язки / Л. Кияновська // Солоспів. – 2011. – Січень-лютий.
3. Попіщук Т. «Ла Скала» делится секретами / Т. Попіщук // День. – 2013. – 15 марта.

Бондарчук Галина Олексіївна

ОБРАЗ ХРАМУ В ПЕЙЗАЖАХ

ЧЕРНІГІВСЬКОГО ХУДОЖНИКА ЛЕОНІДА МОГУЧОВА

У архітектурному пейзажі значну роль відіграє зображення сакральних споруд і у глядача на підсвідомому рівні виникають роздуми про сенс буття й сутність людського існування. Завдяки асоціаціям образ храму, собору чи церкви у пейзажі сприймається як духовна споруда, сповнена миру і гармонії. Український живописець

Коваль Олег Володимирович	
Діалоги сучасного українського художника	
з мистецтвом минулого у просторі культури ХХІ століття	221
Колесник Олена Сергіївна	
Шекспірівський «Король Лір»: «космічні» цінності	224
Кравченко Анастасія Ігорівна	
Перформанс як видовищна форма	
сучасного музичного мистецтва	226
Ліва Наталія Валеріївна	
Історичні передумови рецепції сакрального	
у європейській культурі ХХ століття	228
Марценківська Олена Вадимівна	
Б. Лятошинський та Ф. Шопен: порівняльна типологія	
особистостей в аспекті ладогармонічної системи	230
Опанасюк Олександр Петрович	
Що бентежить провіденціальні сили в діалозі культур	233
Романко Володимир Гванович	
Джаз у дзеркалі сучасної української преси	235
Рябоштан Тетяна Іванівна	
Балетний театр ХХ століття: шляхи оновлення	237
Рябуха Наталія Александровна	
Інструментальний звукообраз	
в фортепіанном наследии А. Шнитке	239
Тормахова Вероніка Миколаївна	
Сучасний погляд на інтерпретацію джазових стандартів	242
Щербаков Юрій Вікторович	
Танцевальность как фактор формирования двухклавирной сюиты	244
Щербакова Ольга Константиновна	
Исполнительская эмпатия в фортепианном дуэте	246

СЕКЦІЯ 5

УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА МОЛОДЬ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Андрусенко Тетяна Юріївна	
Пам'ятка архітектури «Золоті ворота» в образотворчому мистецтві	
як джерело наукового дослідження і художньої інтерпретації	249
Аntonova Катерина Антонівна	
М. Лисенко як фундатор національної музичної школи	251

Барандій Артем Юрійович	
Роль професійної освіти у розгортанні мистецького дискурсу в архітектурі Станіславова кінця XIX – початку ХХ століття.....	253
Бензюк Олександр Олексійович	
Аксіологічна складова художньої творчості Анатолія Білошицького	255
Бойко Ірина Миколаївна	
Майстер-клас як форма міжкультурних відносин у сучасній системі професійної підготовки академічних співаків.....	257
Бондарчук Галина Олексіївна	
Образ храму в пейзажах чернігівського художника Леоніда Могучова.....	259
Ван Ченьдо	
Детская музыка в аспекте принципов национального воспитания....	261
Вінічук Артем Олегович	
Менеджмент театрально-концертної звукорежисури.....	263
Гарнага Іванна Вікторівна	
Кураторська практика як актуальна проблема сучасної мистецької освіти в Україні.....	266
Гуренко Людмила Олексandrівна	
Проблеми театральної освіти у мистецькій спадщині Миколи Вороного	269
Дмитрук Людмила Ігорівна	
Ідентифікаційні процеси на Лемківщині	270
Дорошенко Марія Анатоліївна	
Вплив глобалізаційних процесів на розвиток сучасного українського образотворчого мистецтва.....	272
Дуда Лариса Ігорівна	
Трансформація дитячих фольклорних жанрів у бандурному репертуарі	275
Дюжник Олена Вікторівна	
Паркова культура України: сучасний стан та перспективи розвитку	277
Жуковська Тетяна Іванівна	
Сучасна виконавська культура: проблеми комунікації	279
Лебедєва Зинаїда Денисовна	
Диалог русской и западноевропейской музикальных культур в фортепианном творчестве Николая Метнера.....	281